

Rinze Ijbema - Johannes 20, 15-18.

[1] Een doopdienst op Pasen, hoe zit dat nou? Het ligt voor de hand om vandaag te beginnen met die vraag. Nu is er een oude traditie in de kerk, om nieuwe gelovigen te dopen in de nacht voor Pasen. Nou weet ik niet of dat voor jou een aanbeveling is, dat het een oude traditie is, of juist een argument tegen. Daarom laat ik graag de traditie voor wat die is. Maar ik herinner je er wel graag aan dat de Bijbel zelf een heel direct verband legt tussen Pasen en dopen. Ik lees het nog even voor, uit Paulus' Brief aan de Romeinen: 'Weet u niet, dat wij die gedoopt zijn in Jezus Christus, zijn gedoopt in zijn dood? Wij zijn door de doop in zijn dood met hem begraven om, zoals Christus door de macht van de Vader uit de dood is opgewekt, een nieuw leven te leiden.' Duidelijker kun je het niet hebben.

En confronterender kun je het ook niet hebben. Hallo, de dood, we hebben het hier wel over baby'tjes hoor. Moet je zo dicht bij het feest van hun geboorte beginnen over de dood? Nee, dat hoeft niet, natuurlijk. Maar als je nu de Bijbel dichtdoet, mis je wel iets. Want is het niet de grote vraag van ons leven waarom het zo mooi begint, maar (en je moet er niet aan denken) dat er ooit een keer een eind aan komt? Maar als Paulus zegt dat je in de doop vooruitgrijpt op de dood, dan is zijn boodschap juist dat er iemand is, iemand die ooit net als alle baby'tjes begon, die de dood heeft overleefd. En het is net als met de kleren van de keizer: nu er één de dood in zijn hemd heeft gezet, is het hek van de dam. Iedereen die bij Christus Jezus hoort is in Hem de dood voorbij. Dat is de boodschap van de doop. Een doopdienst op Pasen – Bijbels gezien helemaal raak.

Tegelijk is de doop nog maar het begin. Zoals een kindje eerst schrikt van het licht en alleen maar een eerste kreet laat horen, en pas later en langzaam thuis raakt in de wereld, zo is ook het evangelie van Pasen een boodschap waaraan je moet wennen en waarin je je leven lang steeds meer thuis gaat voelen. Eigenlijk kun je zeggen dat dat het doel is van een mensenleven: wennen aan het licht van Pasen. Met vallen en opstaan, maar dat past wel bij Pasen. Soms zoek je, soms ben je verblind. Soms zwijg je, soms huil je, soms kun je je mond er niet over houden. Maar dit is Gods doel met je leven: dat je gaat wennen aan het licht van Pasen. **[2]** Wennen aan het licht.

1. Wennen, inderdaad. Even een vraag: als jij vandaag de opdracht krijgt om bekend te maken dat Jezus van Nazareth morsdood was, maar nu leeft – hoe zou je dat aanpakken? **[3]** Ik denk zelf meteen aan het uitnodigen van alle nieuwsrubrieken op TV, maar misschien heb je gelijk als jij aan

Instagram denkt en aan Twitter. **[4]** In elk geval zou je alle media gebruiken zorgen dat iedereen op de hoogte was. En daarbij zijn er natuurlijk manieren om de boodschap goed te brengen en om de boodschap fout te brengen. Goed is: meeslepend muziekje erbij, Bekende Nederlanders vragen 'wat doet het je nou?', 'Ja, ik was altijd al bevriend met Jezus en laatst zei ik hem nog...' , vervolgens natuurlijk een stadiontour organiseren en interviews in talkshows. Afijn, je snapt het plaatje.

Een tweede stap is dat je zorgt dat je feiten kloppen. **[5]** Dus nodig je de beste specialisten van het UMCG uit om het verhaal na te gaan. Zij mogen de opgestane onderzoeken en hem alles vragen en alles grondig bekijken, want anders ga je natuurlijk praatjes krijgen. Ik bedoel: dit hebben we nog niet eerder meegemaakt. Ja, je hoort wel eens verhalen, maar dat is het punt: je wilt niet in de hoek geduwd worden van mythes en oudewijvenpraatjes. Als je wilt zorgen dat je geloofd wordt, heb je wetenschappelijk bewijs nodig. Dat is hoe de wereld werkt vandaag: we willen harde, wetenschappelijke bewijzen. We geloven in de wetenschap.

En tenslotte moet je niet alleen de medische kant duidelijk hebben, maar ook het hele verhaal. Een parlementaire enquête is misschien wat overdreven, maar je wilt ergens duidelijk hebben dat elke stap van het verhaal gedocumenteerd is en helemaal duidelijk. **[6]** Mensen die getuige zijn van wat er gebeurde, moeten aan de leugendetector en alles wat ze zeggen moet dubbel gecheckt. Publiciteit, wetenschappelijke rugdekking, degelijke getuigen: zo doe je dat.

En zo doet God dat niet. Integendeel. Nu kun je zeggen: maar ze hadden toen ook geen TV en geen UMCG en geen parlementaire enquêtes, en dat is zo. Maar vanuit het perspectief van de Bijbel had God wel de beschikking over een leger van boodschappers, van engelen. Nog steeds vanuit het perspectief van de Bijbel, kan ik me voorstellen dat zij niets liever wilden dan de overwinning op de dood rondbazuinen. Maar in de beschrijvingen van de opstanding komen we er af en toe één of twee tegen. **[7]** Zelfs als je zelf niet in engelen gelooft: dat zou je niet verwachten in een verhaal waarin wel van hun bestaan wordt uitgegaan. Maar God laat de wereld wennen aan het licht.

Ook wat de medische feiten betreft. Wij vandaag zouden er inderdaad medische en forensische specialisten op afsturen. Die zouden evengoed nog voor raadsels komen te staan, als ik de Bijbel mag geloven. De nieuwe Jezus was echt dezelfde mens als de Jezus van voor zijn dood, maar zijn lichaam was niet meer het grijze van vroeger; het straalde van nieuwe kwaliteiten. Maar als het op de kern aankomt, is dit het harde feit, waarmee we het moeten doen: het graf was leeg. **[8]** Waar hij dood gelegen had, daar was hij niet meer. Dan kun je, net als zijn vrienden en vijanden, denken dat 'zij' hem hebben weggehaald, maar het blijft een feit. Een feit dat een vraag oproept, die

nu al bijna tweeduizend jaar opnieuw gesteld wordt: wat is hier gebeurd? En ook zo laat God ons wennen aan het licht.

Blijft over: wat voor getuigen zoek je? In het evangelie van Johannes is Maria van Migdal de kroongetuige. **[9]** We weten niet zoveel van Maria uit Magdala. We weten uit Lucas 8 dat Jezus haar heeft bevrijd van zeven demonen en dat zij Hem vervolgens diende. Sommigen zeggen dat ze dezelfde is als Maria van Bethanië, de zus van Martha en van Lazarus, maar dat weet ik niet. Anderen zeggen dat ze ook dezelfde is als de anonieme zondares uit Lucas 7, van wie gedacht wordt dat ze prostituee was. Het zou kunnen. Dan zou het vandaag dit plaatje zijn: een verslaafde prostituee met een psychiatrisch verleden: volgens de vooroordelen van vandaag niet direct een betrouwbare getuige. En volgens de vooroordelen van toen ook niet. Het woord van een vrouw had nauwelijks rechtskracht. Zo laat God ons wel heel langzaam wennen aan het licht...

Maar zo werkt het wel. Het medium is de boodschap. Als het licht van Pasen doorbreekt, wordt het licht in een wereld die grondig is veranderd. Als wij iets willen verkopen, schreeuwen we zo hard mogelijk – en diep van binnen weten we dat hoe harder we schreeuwen, hoe minder zeker we zijn. God weet wat Hij doet en laat jou zelf ontdekken dat zijn verhaal de waarheid is. Waar wij aan deskundigen vragen om alle vragen te beantwoorden en elke twijfel uit te sluiten, geeft God jou juist een vraag mee: hoe kan het dat het graf leeg is? En degene die je haar antwoord vertelt, Maria van Migdal, is een getuige die jij niet zou hebben gekozen. Maar God wel. De kracht van zwakheid. Kracht, vergis je niet, Hij kan de dood aan. Maar die kracht draagt juist wat zwak is. Zodat wij kunnen wennen aan het licht. **[10]**

2. Ik denk dat ik hiermee de kern van wat Johannes hier zegt te pakken heb: God laat ons wennen aan het licht van Pasen. Tegelijk ontdek ik als ik puzzel op wat Johannes hier zegt, dat je zijn woorden niet moet samenvatten, maar uit moet pakken. **[11]** Daarom wil ik nu, vanuit die kern van wennen aan het licht, nog een keer door de woorden van Johannes gaan als een soort CSI-agent. Echt waar, in deze paar verzen vind je de vingerafdrukken van God, het DNA van de mensheid, de motieven van de daders, het zit er allemaal in.

[12] “Waarom huil je?” vroeg Jezus.’ Dit zijn de eerste woorden van de Heer, die we kennen nadat Hij opnieuw tot leven kwam. Normaal gebruiken wij onze stembanden het eerst om te huilen. Het eerste happen naar adem van een baby’tje klinkt als een huilkreet, en alles in ons reikt uit om te troosten, kom maar kindje, wees niet bang. Ik was er niet bij toen Jezus’ nieuwe longen zich met

nieuwe lucht vulden en hoe en wat. Ik weet wel dat de eerste woorden die van Hem geregistreerd zijn precies het omgekeerde waren: ‘Waarom huil je?’ Natuurlijk is het een gerichte vraag, toen, aan Maria. Maar tegelijk is het een typische vraag voor God, voor jouw God. “Waarom huil je?’ vroeg Jezus.’

[13] En Hij vervolgt: ‘Wie zoek je?’ Oké. Herinner je je nog hoe God de wereld gemaakt had? Hoe goed het was na zes dagen werken en één dag rusten? En hoe het een dag later, nou ja, of het één dag was, dat weet ik niet natuurlijk, maar op een dag, later, misging? En wat God toen zei, in de Hof van Eden? ‘Adam, waar ben je?’ Maar wij verstopten ons. Want wij hadden het leven niet bij de Levende gezocht. Nu, op de achtste dag, komt de Levende ons opnieuw opzoeken. Maar Maria en wij dachten dat we Hem bij de doden moesten zoeken. Nee dus. En Hij laat je wennen aan het licht. Wie zoek je? Je zoekt de Levende. Hij staat voor je. ‘Maria dacht dat het de tuinman was.’ Tja. Maar dan wel een heel nieuwe tuinman, een tweede Adam.

[14] ‘Jezus zei tegen haar: ‘Maria!’”

Mijn moeder is mijn naam vergeten,

Mijn kind weet nog niet hoe ik heet.

Hoe moet ik mij geborgen weten?

Noem mij, bevestig mijn bestaan,

Laat mijn naam zijn als een keten.

Noem mij, noem mij, spreek mij aan,

O, noem mij bij mijn diepste naam.

Voor wie ik liefheb, wil ik heten.

‘Maria!’

Ze draaide zich om en zei: ‘Rabboeni!’ **[15]** Ze draaide zich om: gestuit op haar weg bij Hem vandaan. ‘Ze zei: ‘Rabboeni!’ (Dat betekent ‘meester’.)’ Dat betekent het natuurlijk, maar het klinkt anders. Als ik het goed proef is Hij haar als een vader. Je zou kunnen denken dat Maria verliefd was op Jezus. Maar hier herkent ze Jezus, de man die haar heeft leren leven. En die man geeft haar leven nu een nieuw perspectief. Als een vader.

Maar Jezus maakt duidelijk dat het wel zijn perspectief is. **[16]** “Houd me niet vast,’ zei Jezus. ‘Ik ben nog niet opgestegen naar de Vader.’” Dé Vader, van Hem, van haar, van ons. Langzaam laat Jezus Maria (en ons) wennen aan het licht van Pasen: dit is nog maar een eerste begin. Want: ‘Ik ben nog niet opgestegen naar de Vader.’ Nog niet: die woorden betekenen in de Bijbel altijd: God gaat

het nog mooier maken. De schepping was gaaf, maar het kan nog mooier. Het beloofde land was haast paradijselijk, maar God wil nog veel verder. Pasen is baanbrekend, maar opnieuw nog maar een begin.

‘Ga naar mijn broeders en zusters en zeg tegen hen dat ik...’ Ho. **[17]** ‘Ga naar mijn broeders en zusters?’ Waar hebben we dat eerder gehoord? Nergens. Niet in het evangelie naar Johannes. En in de andere evangeliën alleen bij die ene gelegenheid, dat Jezus’ eigen broers en moeder Hem bij zich riepen. Toen zei Hij: je bent mijn moeder en mijn broer als je de wil van mijn Vader doet. Maar rechtstreeks had Hij ze steeds als leerlingen aangesproken, en later als vrienden. En nu opeens: ‘mijn broers en zussen.’ Als Jezus van Nazareth was zijn leven in eenzaamheid geëindigd. Zijn aardse leven was uniek, en niemand van ons wilde het met Hem delen. Hoe moet dat gaan nu Hij opnieuw leeft? Zo dus. Dat nieuwe leven van Hem blijkt deelbaar, alsof je een brood breekt en uitdeelt en kijk, je kunt maar blijven delen.

“Ga naar mijn broers en zussen en zeg tegen hen dat ik opstijg naar mijn Vader, die ook jullie Vader is, naar mijn God die ook jullie God is.’ Maria uit Magdala ging naar de leerlingen en zei tegen hen: ‘Ik heb de Heer gezien!’ **[18]** Knipperend als die van een baby waren haar ogen gewend aan het nieuwe licht dat zij had gezien. De ogen van een vrouw, ex-psychiatrisch patiënt, duister verleden. Gebruik je verstand en negeer haar en haar Heer. Of gebruik je hart en proef dat jij voor licht in jouw leven net zo’n Vader nodig hebt als zij.

Amen.